

Naročnina doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.
V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ograje-kom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej.
Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE KRANJCE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din.

MO

Maribor

G. Milač Simon prof.

Majstrova ul. 3.

više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Katoličanska delavnost.

Sveti Oča so nastavili „Katoličansko akcijo“, (Actio catholica), za vse katoličance. To je ne posebno društvo, nego ponovljenje krstne oblube, štero smo naredili po svoji botrini i štera nas veže do groba. Odpovedati se moramo vragi, vsem njegovim delam, vsoj njegovej gizdosti vu vsem, vsikdar, vsepovsedi i se potegniti z celim srcem za Kristuša i celi njegov navuk. Kristuš se ne da cepiti, njegov navuk se ne da drobiti. Ali ga celoga sprijmem i sam Kristušov, ali ga en tao zavržem i te sam celi odpadno od Kristuša. Kat. akcija mora odgojiti cele katoličance. Mladina mora biti trezna, čista, poštena, napunjena z visikimi cili: odičiti povsod Boga i delati povsod za zveličanje dšš. Zakoni morajo popunoma služiti božemi nameni: roditi deco, keliko

Bog da i to v božem strahi odgojiti, bele kuge zakon ne sme poznati. Moški svet mora biti v politiki, v občinski upravi, v trštvi i povsod katoličanec i nikdar ne sme stopiti v nikše društvo, v nikšo stranko, gde bi se delalo kaj proti Kristušovej veri, ki je vseh sodnik. Vsi, ki majo vrednost, so samo te i tak katoličanci, če podpirajo prave siromake i siromaki samo te Kristušovi ljubenci, če volno nosijo svoj križ i ne mečejo vere iz srca pa se ne družijo z ljudmi, ki ščejo siromakom pomagati z od Boga prepovedanimi sredstvi. Dnesden morajo biti vsi ljudje duhovniki, vsi apoštolje za božo čast i zveličanje dšš: deca, mladina, zakonski, bogati i siromaki. Vsi moramo biti povsod celi katoličanci.

Nedelska šola.

Zlato je krivičen kralj!

Brez zlata, brez penez dnes ne dobiš nikaj, za zlato, za peneze — vse. Zato pravimo, ka je zlato gospodar, krao sveta.

Ali samo zato, ar so ljudje slepi! Pomislite samo bratje: kak bi bilo te, če niti eden človek ne bi šteo prijeti za delo, prej, zlato mam, jaz ne bom delao, jaz samo kupim, jaz ščem samo vživati... Mrli bi od gladi, bos i nagi bi bili vsi, stanovanje bi meli v brlogaj, ali v votloj vrbi, kak nikda sveta. Delo, človeče roke, človeči razum i človeče srce vstvarjajo vse, samo delo zasluži, ka bi kraljvalo. Deli zato čast i oblast! Vsi znamo, ka živejo med nami jako poštvani ljudje, šteri, če bi pokazali ka hranijo v sebi, bi zaslužili, da se jih ogne malo dete, zdaj pa visiko nosijo svojo glavo. Ljudje sami ne znajo zakaj je tak strašno častijo, poštvujejo. Eden beži za drugim, kak ovce na paši za tem prednjim, šteri ma zvonec na šinjeki. Tak je tudi z zlatom. V toga krala smo zavupani vsi. Te krao deli svoje dobrote ništernim, tej ga držijo na oblasti. Velka večina poštenoga i delavnoga naroda pa trpi, ne da njemi miru krivični krao — zlato.

Smo že razmišljali od toga, da so ljudje živeli prle kak je začno vladati krivični krao, zlato, pa znamo, moremo vervati, ka pride čas, more priti čas, kda toga krivičnoga krala vržejo s svojega trona. Ljudem, trpečim siromakom samo iz srca gučimo, če pravimo: ne vütro, dnes naj pride te den! Ar, bratje moji, strašna krivica je, če človek, šteri bi rad delao — ne more dobiti dela, ar ga ne pusti krivični krao — zlato. Strašno je to, de stojijo tovarne, plög ne sme orati, če tudi je na milijone in milijone lačnih, bosih, nagih, vse samo zato, ar je krao sveta — zlato, krivičen gospodar.

Inači more biti, inači bo, samo naj ma narod telko pameti i srca za izobrazbo, kelko ma zdaj za prenašanje krivic. Narod more sprejeti dšh Kristušov, njegovo lübezen i nesebičnost. Pa ne takšo lübezen, štera je samo na jeziki, takša lübezen nas ne reši krivičnoga krala. Lübezen more biti prava, Kristušova, štera vse aldüje za svojega bližnjega, štera prelije tudi najbolje dragi kinč, lastno krv, samo da bi rešila krivice, nesreče, brata.

Lübezen, štera berači dinare davle, lübezen, štera falat krüha vreže že glasnim lačnim, je ne prava lübezen. Prava lübezen se aldüje, žrtvuje, ne

deli miloščine, nego ne pusti, ka bi bili ljudje miloščine potrebni. Vsi smo sinovi boži, vsi mammo ednake pravice, ednake dužnosti. Krivica je to, če se eden kople v bogastvi, ne ve kaj bi začno s svojim časom, drugi pa nedužno zmrzavle i nema s kem bi nasito svoj lačen želodec. Krivica je, če si ništerni oblečejo zlata i dragoga kamenja puno obleko, drugi pa nemajo telka, ka bi pokrili nagoto svojega tela. Ne stranke, ne socialiste, komuniste potrebüje naš narod, nego pravo Kristušovo lübezen, štera nas pela če je potrebno na križ, ali krivice ne trpi. Pa bratje moji, ne pozabimo, ne zlagane lübezni. Ne nam je tista lübezen potrebna, štera samo cerkve gradi, lepo cerkveno opremo küpüje, v svojih koreninaj je pa gnila, mrtva. Stari narodi so te postavili največše zgradbe, gda je bilo najmenje lübezni. Faraoni v Egipti so postavili takše zidine, štere ne zrúši zob časa. Te zidine so postavili — robi, priganjao jih je bič. Lübezni ta doba ne poznala. Ednako je tudi dnes. Delamo nebotičnike, strašne ladje, letala, štüke... Velka dela opravlamo, lübezni pa ne pozna naše srce.

Bodimo pošteni! Spoznajmo, ka delo živi in drži vse na sveti. Priznajmo teda, ka deli čast i oblast. Po krivici kronani pokvarjeni krao, zlato, — mora s prestola! Germani, Romani so ravnali do zdaj svet, krivično so ga ravnali, so püstili, ka je kraljüvao krivični mogočnik — zlato. Mi Slovani moremo prinesti rešitev, to je naše pozvanje. Kak velki so bili narodi, gospodari sveta, v svojoj krivici, tak velki moremo postati mi, Slovani, v lübezni, v pravičnosti! Če porüšimo tron krivičnoga krala, zlata, — smo postavili svojemi imeni trajnejši spomenik od egipčanski grobnic, piramid. Te spomenik nikdar ne pregledajo železni zobje časa. Pika.

Ne kadi.

Bodi mož.

Ti deček mi praviš, ve pa ravno zato kadim, naj pokažem, ka sem že ne šmrklavec, nego možki, ki samostojno nastopa.

No, no! Pa si ne vido že malo deco, šteraso nosila lače ozajaj z gombami, kak so pobirala cigaretline z cesta i si je v čobe rivala? So možki to bili? Takši ščeš biti? Ali si ne vido že cigalice kaditi? Grde, zamazane, kak so si phale pipe z duhanom, na kilometer plüvale pa tudi bago jele? Takši možki ščeš biti?

Ali takši možki ščeš biti, kak nešterne frajlce s püklavimi nosmi, štere si tudi cigareto za cigaretov vužgejo, naj pokažejo, ka neščejo dekliske finosti na sebi obdržati, nego možka grobost njim bole paše? Takši

moški ščeš biti? Po kajenji nišče ne grata možki, nego pošvedoči, ka je ne možki, ar se ne ve zatajiti niti v tistom, ka njemi škodi. Pokaži, ka si možki i zato vrži vkraj od sebe vsako kajenje.

Da li je i kak je mogoča fara na Hotizi?

Hotizanci so bili pod madjarskim ladanjom pa ešče par let v novoj državi vredni največšega smilenja. V maternom jeziki neso meli bože službe. Občina, ki šte okroglo 800 dšš, je popolnoma slovenska i spada v lendavsko faro, gde je pa do najnovejšega časa bila samo vogrska boža služba, Hotizanci, kak i vsi Slovenci lendavske fare, so že več kak pred 30 leti prosili v Lendavo slovenskoga duhovnika. Dobili neso ga. Največ, ka so dosegli, je bilo to, da so njim naš vrednik Novin, gda so bili v Črensovcih za kaplana, predgali ednok slovenski v Lendavi pri blagoslovitvi Rož za bratovščino živoga Rožnoga Venca i ka so dobili od cerkvene oblasti dovoljenje, odnosno so bili oprošeni, da Hotizance na smrtno vüro spovejo. V novoj državi se je posrečilo dosegnoti dvoje: slovensko božo službo v Lendavi i samostojno kaplanijo na Hotizi. Prva naj bi se dopunila tak, ka bi Slovenci meli svojo lastno cerkev na vidnom mestu v Lendavi. Vüpamo se, ka bi oblast dragevole podpirala to prizadevanje. Ka se pa tiče hotiške kaplanije, pa moramo istini v obraz povedati sledeče: Duhovnik ne more shajati s plačov, ki jo ma, Hotizanci pa več dati nemorejo, kak davajo v denesnjaj formi darüvanja. Duhovnik na Hotizi ma samo kaplansko plačo i z te plače si more poskrbeti hrano te, gda drugi kaplanje hrano pri istoj plači brezplačno dobijo. Brezplačno dobijo drugi kaplanje tudi küjavo, razsvetlavo i pranje, dočim si hotiški kaplan mora na svoje stroške preskrbeti pranje, razsvetlavo pa deloma tudi küjavo, ar doblena drva ne dojdejo. More plačati tudi držinče, ki ga oskrblava, šteroga bremena ostali kaplanje ne nosijo. Istina, dobi hotiški kaplan zrnje, belice, vu vrednosti okroglo 2000 Din., a ta vrednost ne dojde niti za plačo držinčeti. Gde je pa te pranje, razsvetlavo, del küjave i drugi stroški? Ne pozabimo ešče, ka hotiške duhovnije hiša stoji pri cesti i jo obiskavle vsaki potnik i vsaki berač. Če še tak malo da duhovnik vsakom, pride mesečno na tak visiki račun, ka je njegova mesečna plača močno očrbinjena.

Če k tomi še pridenemo to okolnost, ka si hotiški kaplan mora sam naročiti razne dobre liste i ne more čteti župnikove, kak lejko včinijo drugi g. kaplanje, te pridemo do zaključka, ka hotiški kaplan nikak ne more shajati.

Zakaj pišem te vrstice? Lejko za g. Bakana? Ne. On niti ne ve, ka to pišem. Pišem za dobre Hotizance, ki se zaistino prek mere, drage vole trošijo, naj samo majo v svojoj sredini duhovnika, ki njim vodi dšše, ki njim reši dšše. Tej ubogi ljudje več ne morejo dati, kak davajo. Kak se njim pa te naj pomaga? Pa sploh se njim more pomagati? Lejko se vam, dragi Hotizanci pomaga i etak se vam pomaga.

Vi mate skupne pašnike. Teh je 120 plügov. Če vi en deseti deo teh, to je 12 plügov date za prehrano vašega duhovnika, ste se rešili vsakoletnoga bremena raznih dajatev, duhovnik pa mučnoga nabiranja, pa de lejko shajao.

Mogoče mi odgovorite, da so pa to urbarialni pašniki i vsaki nema v njih tala. Znam, ka je tak, pa vendar ostanem pri svojoj trditvi.

Tisti, ki majo deo v teh pašnikaj, dajo zemlo, drugi pa, ki nemajo dela v njih, pa opravijo delo ne danaj zemli, pov domo spravijo, ga zmlatijo, zvozijo drva, štera bi dali vsi. Tak bi letno nikaj drugo nej dali, kak drva svojemi duhovniki i delo njemi opravili. Ti terhi bi se pa jako zmenšali, če bi se prikapčili občini Kapca i Kot k Hotizi. Te na Hotizance zviün nekaj dela i par foring nikaj drugo ne bi prišlo. Če računamo hanske pašnikov, ki znosijo 6 metrov krme na plügi, znese letni hasek 72 metra krme; to pa zadene po zdajšnoj ceni komaj 1000 dinarov. Telko bi tak samo darüvali Hotizanci svojemi duhovniki letno, nikaj več. Ka pa pomeni, ka bi darüvali komaj polovico tistoga, kak ste dozda i to brez vseh trüdov i stroškov, štere ste dozda meli. Delavce pa itak davate i foringo zdaj tudi. Kapca i Kot bi pridobili z novov farov zavolo bližine jako dosta, bremen novih pa ne bi nikših nosili, ar zdaj tudi zdržavata lendavsko faro. V narodnostnom pogledi pa je neizmerna pridobitev, če se te načrt vistiniti, ar se rešijo že deloma pomadjarjem Slovenci narodne smrti. Ne mi trebe praviti, da čisti Madjari, ki so v menjšimi, bi dobili pomoč v svojih dšševnih potrebčinaj v maternoj reči, a fara bi pa vendar postala slovenska i za par let celo čista slovenska. Prosim merodajno cerkveno i civilno oblast, da skoči Hotizancem za pomoč s svojimi močmi, Hotizance same pa, naj si teško spravleno duhovnijo rešijo na više opisan način.

Prijateo.

Slavnosti na čast sv. Don Bosco Janoš.

Od rinske slavnosti, štero je obiskalo tristo jezero vernikov, je bila še dosta vekša turinska. V Turini počiva mrtvo telo sv. Don Bosca i tü je začetek njegovoga svetoga dela, štero je milijone dšš rešilo. Prišlo je v Turin šest kardinalov i 120 škofov, ki so se vdeležili štiri vüre trpeče procesije v deži z vnogimi stojazeri naroda. V procesiji so plahotale zastave vseh držav, v šterih so naseljeni salezijanci. Krasna je bila naša jugoslovanska. Dvejezero dečkov je nosilo na trakaj imena tistih krajov, gde so salezijanski zavodi. Nas ne zgrabi za srce, da so stojazeri šteli tudi ime naše Sobote? Nas ne razveseli do dna srca, da je Slovenska Krajina tak blüzi prišla k tomi velikomi ljubiteli mladine, svetomi Don Bosci? Ta slavnost se je vršila 8. aprila, gda je bila lepa tudi na Razkrižju. Dnes tjezen je pa bila v Ljubljani velikanska slavnost, štere se je vdeležo primas Polke, kardinal Hlond, nadškof Dr. Jeglič, ljubljanski püšpek dr. Rožman, ban dr. Marušič, poveljnik vojske i nešteti jezeri pobožnoga naroda. Genliva je bila rana meša za mladino, štero so služili kardinal Hlond, ki so prečistili mladino. Slovesno sv. mešo so pa služili nadškof dr. Jeglič, pri šteroj je spevao 120 kotrig broječi salezijanski pesmarski zbor. Dnes je proslava v Maribori pod vodstvom našega mil. škofa dr. Tomažiča, dneštjedan pa v Soboti. Sv. Don Bosco, prosi za nas.

Širite „Novine“

NEDELA.

Tretja nedela po Vüzmi.

Evangelium Sv. Janosa XVI.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezus Vučenikom svojim: Edno malo, i že me ne te vidili, i pali edno malo i vidili te me, ar idem k-Oči. Veleli so zato niki z-Vučenikov nje-govi eden drugomu: ka je to, ka nam pravi: edno malo, i ne te me vidili, i pali edno malo, i vidili te me, i ka idem k-Oči? Pravi-li so zato: ka je to, ka pravi, edno malo? neznamo, ka guči. Spoznao je pa Jezus, ka so ga šteli pitati, i pravo je njim: od toga zvidavate med vami, ka sam velo: edno malo, i ne te me vidili, i pali edno malo, i vidili te me? Zaistino velim vam: ka te se skuzili, i jokali vi, svejt de se pa radivao, vi te se pa žalostili, ali žalost vaša se obrne na radost. Žena, gda rodi, žalost ma, ar je prišla nje vōra, gda pa porodi dejte, že se ne spomene z boleznosti za volo radosti, ka se je človek narodo na svejt. I vi zato zdaj toti žalost mate, ali bodem vas pa vido, i radivao de se srce vaše, i radosti vaše nišče od vas ne vzeme.

*

„Ka je to, ka pravi: Ešče malo?“

To pitanje rešavajo v dnešnjem sv. Evangeliumi Kristušovi apoštole. „Ka je to, ka pravi: Ešče malo?“ I sv. Avguštín odgovarja: „To, ešče malo, je čas toga zemelskoga življenja!“ Gospod Jezus Kristuš tudi tak misli; na svoje zemeljsko življenje kaže i pravi: to sem dokončao i zvršō, svojo nalogo na sveti sem spuno i zdaj moram oditi k svojim Oči. Svoje apoštole tak pripravlja na odhod iz toga sveta v večnost.

Če si, kak mnogi ljudje na sveti, želeš dolgo življenje, ga ne želi i ne išči na tom sveti, ar je to kratko, nego na drugom sveti!

Življenje etoga sveta je kratko minljivo. Gospod je eti na sveti preživo 33 let svojega bože-človečega življenja. I vendar kak naglo i friško so pretekla ta leta, tak, ka sam pravi „ešče malo i me več ne bodete vidili, ar idem k Oči“. Ali je ne tudi tak kratko naše zemeljsko življenje i tak naglo minljivo, ka bi tudi mi lejko pravili: „Ešče malo!“ To je, samo malo je etoga zemelskoga življenja, kratko i minljivo je. Zgodovina nam svedoči: Kde so mogočni Egipťovski faraonje, kde rimski Caesari, kde perzijski Satrapje, kde mogočna mesta Babilon, Ninive..., kde Sodoma-Gomora, kde je slavni Napoleon, kde so velikašje, slava, bogastvo etoga sveta? Ali nam ne pravijo vsi: „Samo malo“. To je, kratko i minljivo je bilo naše življenje, naša dika, naše bogastvo, naša mogočnost! Ali boš ti ali jaz kaj več...

„Idem k Oči!“ Kristuš se pripravlja v večnost nazaj, zato pravi: „I me ne bote vidili, i idem k Oči“. Kristušove reči za sebov potegnejo tudi moje misli i naše žele, naš pogled se podigne za njim, v večnost. Večnost, tam je vreme neminljivo, čas dugi, življenje večno. Tam ne štejejo let, ne dnevoj, ne mesecov. Če neščemo z etim kratkim i minljivim življenjem na tom sveti preminoti, če neščemo, ka bi nas grob za večno pokopao, zročō i prepūsto večnoj pozabljivosti, teda povzdignimo svoj pogled za Kristušom, ki pravi: „Idem k Oči!“; mislimo i hrepenimo po večnoj domovini, po njenoj slavi, po njenom bogastvi, po njenom večnom življenji! Večnost nam v obilnosti da, ka nam ete svet vzeme, ona nam da, ka nam ete svet niti dati ne more! Zato pa naše življenje more biti življenje za večnost i ne za te svet, življenje za večno slavo i bogastvo!“ Ne nabirajte si kinčov na zemli, kde je vničavlejo moli i rja, kde je tojave koplejo i kradnejo; nego nabirajte kinče v nebesaj, kde jih tojave ne koplejo i ne kradnejo i kde jih ne vničavlejo moli i erja. Kde je najprej tvoj kinč, tam bo tudi tvoje srce!“ Mt. VI. 19.

* * *

Vzglej za te misli je novi svetnik sv. Matereckve: Sv. Janoš don Bosko, ki ga bo naš narod dnestjeden prvič proslavljao, dičo, kak je povzdignjen na oltar, kak svetnik. Človek, njegovo delo i trpljenje, njegove velike salezijske ustanove, kongregacija Salezijancov i Salezijank, sal. sotrudišstvo, oratoriji, zavodi, tiskarne, misijonstvo itd. vse to je glas Kristuša Gospoda: Idem k Oči! Vse to dela za edini namen: za večnost, za večno življenje, za svoje i milijon milijonov duš bliž-

njega! Vso to delo, naprave i ustanove, vse to vodi i ravna preprosta i skromna nitka sv. don Boska: „Duše mi daj, vse drugo vzemi!“ (Pravilo D. Boskovo.)

Zdaj, kda častitamo slavnimi moži sv. Don Boski, se ešče njemi priporočimo, da bi misli Kristušove v danešnjem evangeliumi prav razmili; kratko i minljivo je zemeljsko življenje, vsa njegova slava i bogastvo, je pozabljivost, je nagrobni kamen toga življenja, ali večna je slava i dobrota i neminljiv je spomin večnoga življenja. „Sv. don Bosko, v večnoj svojoj slavi i diki, spomi se dnestjeden nas i našega naroda!“

Pisma naših z tujine

De la Champenoise, Francija.

Preč. g. vrednik!

Minolo je že tri leta, ka sam ne vido svoje dece, moja mala deca pa ne mene. Minolo je že tri leta, ka moja mala deca nemajo kre sebe menē; i minolo je že leto dni, ka so zgubili mater. Sirotiki stase razteple, edna k dedeki, druga k mami. Ar nemata ne oče ne matere, zato njima naročam naše krščanske liste, naj tolažijo moji hčerkici, Miciko i Ciliko, ka po Jezusi i Mariji ostaneta na dobroj poti. Pozdravljam vas vse: Copek Štefan, La Grande Chignaterie Cne de La Champenoise, Indre, France, iz M. Polane. (Listi vsi poslani deci po širiteli Gabor Štefani. — Vr.)

Sanchy Lestree, Francija.

Prečastiti gospod!

Prve moje reči naj bodejo Jezus, Marija, Jožef. S temi rečmi pozdravljam obprvim vas, duhovne pastire iz Črensovske fare, obdrūgim stariše, sestre, brate, ob tretjim celo Črensovsko faro. Zednim se vam zahvaljujem na rednom vđabljanji vaših listov, ki so mi na veliko veselje v toj žalostnoj tujini, kje ne čujem svojega materinskoga jezika. Posebno me veseli Marijkin Ograček, ki nas mladino tak lepo opomina na dobro. Plačam za edno siromaško družino z Črensovec Marijin list i Marijkin Ograček, naj bo to Mariji na čast, toj družini pa na dušno zveličanje, da postane ta siromaška družina bogata, ne zemeljsko bogata, nego nebesko bogata, a meni pomaga Marija v tom delešnjem kraju, da lahko še večim siromaškim družinam plačam Marijini list i Marijkin Ograček. Ostalo je za podporo naših listov.

Gjōrek Agica, mladenka iz Črensovec.

(Oboje pismo skriva v sebi tak lepe rožice lubezni, da sklonimo glavo i iz celoga srca pravimo: Hvala ti bodi dober Bog. Gjōrek Agice penez je že prišo. Prosimo širitela, Horvat Matjaša z Črensovec, naj pride po Marijin list i Mar. Ograček, ka jiva izroči siroti. — Bog povrni! Vrednik.)

P. Sutter:

Šatan v Ilfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dečkov od hūdobnoga duha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemec.

XVI. Slūžbeno naznanilo stražamajstra Wernera.

Potem je pitao mlajšega, če je tak kak brat pravi, Jožef je to ne pri-poznao, rekši, da ne vidi ftiča, nego malo kosmato stvar, spodobno morskomi prašički. „V tom tudi vidite zrok“, da se njemi život nikdar tak ne napne, kak brati.“

G. Werner je šče proso starejšega dečka, naj ftiči, gda se znova pojavi, pali perje skūbe. Za tem je edna navzoča gospa podarila dečkoma cukr, šteroga cukr včasik jela. Naednok je Leopold cukr vkraj vrgeo, kazao naprej i kričao: „Tū je, tū je!“

Delao je gibe, kak či bi kajskūbo. Zdaj je g. Werner biž zgrabo za njegovo pravo roko i nikši drugi mož levo. Kda so njemi pesnice odprli, sta spadnola iz nje dva kūpčka perja.

Od naših v tujini.

S. Bethlehem. Železo je spadnolo v fabriki na Šoštarec Eugena i ga ranilo, Perša Viljem se je pa po nesreči močno vrezao v roko. Oba sta iskala i našla pomoč v bolnišnici sv. Lukača. — „Prvo Slovensko Bratovčine Pomagačōe društvo“ je objavilo svoj obračun. Te nam pove, da društvo ma 187652 dolarov i 86 centov vrednosti. Od leta 1932, to je v ednom leti je vrednost narasla za 11 jezero dolarov.

Bridgeport. Horvat Bara, ki je mogla prestati teško operacijo, je ozdravela. (Amer. Slov. Glas.)

Pozdrav pošilajo: Horvat Terzija Peaux, Francija, iz Bükovnice; piše, ka se pri čtenji naših listov čuti doma pri svojih; (naročnino sprejeli. Vr.); — Haklin Veronika, Besseire, Francija, iz Žižkov, vredniki naših listov i vsem njihovim pomagačom; piše, da je jako srečna, ar vsako nedelo lejko ide k božoj službi i vsaki mesec k spovedi, pa prosi maloga Jezuska v Olt. Svestvi skritoga i doro mater Marijo, naj jo čuvata na poti življenja, ka si reši dušo i telo; — Franc Ana, Francija, z Črensovec, vredniki Novin, vsem domačim, rodbini, naročnikom naših listov v Slov. Krajini, svojim prijateljicam tū i v tujini. Piše, da je v dobrom mestu, gde majo dobroga duhovnika, pri šterom se vsaki mesec že francuski spove, molitve pa opravi slovenski, naši listi so njej veliki prijatelje, v šterih najde dosta tolažbe; v tistom kraju dela dosta Polakov i Čehoslovakov, a vnogi so pa tudi brezi dela; — Terplan Franciška, Roanne, Francija, z Kūkeča, vredniki Novin, njihovim pomagačom, g. plebanoš Fafliki pri sv. Bedeniki. Piše, da je z poslanimi molitvenimi knjigami jako zadovolna, posebno z mešnov, v šteroj so slovenske i latinska molitve. Njena gospa je tūda jako zadovolna i zahvalna, štera ne mislila, da bi se v Jugoslaviji tak lepa kniga dobila, da jo niti v Parizi ne mogla dobiti i njej je darivala 30 D. na njo. Novine i Marijin list sta pa varivāča naših delavcov na pravoj poti v tujini; — Červek Geza i Vidonja Janoš, Chauvilliers, Francija; pišeta, da njima dobro ide; plača toti ne velika, nego, ar šparata, njima ostane vsaki mesec par sto frankov, lepomi štenji naših listov se preveč veselita i drage vole je plačata. (Mi smo jiva pitali nekaj, prosimo odgovor, če sta pismo dobila. Vr.) — Ficko Mihal, La Terzeziere, Francija, Slov. Krajini, osobji v tiskarni i uredniki Novin. Naznanja, da je zdrav i da so delavske razmere slabše kajti ma 75 frankov menje mesečne plače, kak prle; Grah Jožef, Douzuis De Maubeuge, Francija, i sestra Grah Marija; pišeta, da sta z Novinami jako zadovolniva i želeta, da bi vsikdar tak pisale Novine, kak zdaj pišejo, pozdravljata celo Slov. Krajino, stariše, rodbino, znance i vse tiste, ki čtejo naše liste. (Staroga duga je 67 Din. Vrednik.)

Gospodje so je pobrali i pregledali pa zapazili, ka je ravno takše, kakšega njim je oča kazao. G. Werner je oči tanačivao, naj bi dao to perje po kemikaj preiskati.

Na stubaj se je g. Werner srečo z gospodom plebanošom Breyom, šteroga prvo pitanje je bilo: „No ka mislite vi od toga?“

„Oj“, je odgovoro pitani, „za menē je vse to nerazumliva skrivnost. To ka sam dosegamao vido, me navdaja z grozov.“

„No, ali ščete iti z menov“, je pravo duhovnik, „pa bo vaša groza šče narasla.“

Vzeo je iz žepke svoje sūknje jako močno, svilnato žnjoro, franciškan-ski pas, na njo djao na močnom kufr-nom obroči viseči blagoslovleni križec iz močnoga bükovnoga lesa i položo žnjoro dečki okoli šinjeka, pa proso ednoga od navzočih, naj žnjoro zveže odzaja s tremi vozli, tak da je vzeo bio od zajaj, križec pa naprej na prsaj. Po človečom računi je bilo nemogoče, da bi dečko mogeo tevozle razvezati ali žnjoro raztrgati. Okoli stoječi so skrbno pazili. Dečka sta pūstila, naj ž njima dela vsaki, kak šče i rada sta

Tabor jugoslovenskih bojevnikov.

Dnes teden je obiskalo vno go jezer lūdi Skoplje i se vdeležilo slavnosti, štero so priredili bojovníki na spomin, gda so pred 20 leti stopili prvi regrutje v srbsko vojsko iz Jūžne Srbije. Zastopnik krala je bio general Pavlovič. Navzoči je bila vlada, vojaštvo. Naša letala so trosila cvetje, nabrano po celoj državi, na grobe junakov, ki so življenje dali za domovino. Govorili so patriarh Varna i visoki oficirje. Krasno, navdušeno. Pozdravili so v svojih govoraj Vardarce, Bregalničare, Kosovce, Ibarce, Bitoljce, pač vojake vseh krajov Jūžne Srbije, ki so se borili, da se je združila v lepo Jugoslavijo.

General Nedič Milan je mrtve vojake pozdravo z etimi krasnimi rečmi: „Junaki! Ravnali ste se po tistom svetom rimskom izreki: Mi smo ne rojeni zase, nego za domovino. I položili ste vno go žrtve, i dali ste vno go grobe. Za te vaše svete žrtve, žrtvūvane za slobošćino, srečo i dobrobit vseh nas, smo se dnes pomolili Gospodnomi Bogi. Klanjam se žrtvam kak povelnik 3. armijske oblasti, pozdravljajoč je s poštvūvanjom, s zahvalnostjov, s ponosom, z oblūbov, ki jo vsi polagamo: Za svojega življenja se ščemo vsikdar tak držati, da bomo vrednih naših žrtv, spominati se vas ščemo, dokeč bo sunce i mesec i naš junaški narod. Slava vam! Hvala vam!“

Politični pregled.

Splošni pregled v politiki je sledeči. Gospodarska stiska je začela daviti vse države, zato pa iščejo vse poti, po šterih bi se rešile odavlenja. Gda pa te poti iščejo, vno go ne vodi lūbezen, nego sebičnost. Podonavji, to je državam Srednje Europe, štere ležijo kre Donave, bi rade vse velike države pomagale — najpre tak, da bi največ haska mele one. Italija se na vse škripce boji Nemčije. Zato podpira nezavisnost Austrije i sklepa ž njov pogodbe kak i z Madjarskov. Z druge strani pa dela to zato, ar se boji močne sosedne Jugoslavije. Donavske države šče rešiti pa dela proti našoj državi i Romuniji, šterivi mata največši deo Donave. Išče svoje haske. Če vržemo pogled na peneze, povsod falijo. Francija, štera ma največ zlata v svojih podzemelskih zaporaj, je prišla pod takšo stisko, da je njeni finančni minister vsem državljanom jasno i odkrito povedao, da če ne bode država šparala, cela na nikoj pride. Zato so državne plače znižane. Isto je v Ameriki, i drugih državaj. Naša država je tudi znižala plačo uradnikom i vpokojencom, ar ovak ne more shajati. Tista boljševiška Rusija, štera je med svet razkričala, da bo rešila delavski stan, je mogla tudi znižati plače i delavcom i uradnikom i vno go vrći še na cesto, ar jih ne more zaposliti. Jedino Anglija ma več dohodkov kak stroškov v proračuni, ar

odgovarjala na vsa pitanja. Naednok pa je Leopold bledi gratao, začno se trositi i kričati: „Zdaj prihaja, zdaj prihaja!“

G. Werner je odgrno blazino i opazo, kak sta v istom časi naglo preminola žnjora i križ. Vsi so se zgrozili. Kda je Leopold v pamet vzeo, da stražamešter šče preiskati posteo, je stano i zbūdo tudi brata, naj stane.

„Le iščite“ je pravo, ali nikaj ne najdete. Žnjora je zginola. Eden tao križa je nad postelov na polici za knjige, drugi tao leži za pečjov pod dr-vami. Ostanek pa je zvūna za dverami na stubaj. I to je v istini tudi tak bilo. Vse tri dele so našli na imenūvanih treh mestaj, žnjore pa so spoj več nej našli.

Te novi dogodek se je v najkračijih dnevaj razširo po novinaj v tistom kraju i je prizvao cele čupore lūdi v Ilfurt. Ja, včas je bio tak veliki naval, ka je trbelo zakleniti hižo i vpe-lati redno stražo, štera je delala red i pūščala lūdi notri, da se ne bi zgodila nesreča. Nevarnost je bila najpre, ka se ne podere pod v hiši, v šteroj sta prebivala dečka.

(Dale.)

tam vsaki Anglež redno plača svojo dačo. Pa te prihranek je samo na papiri. Ma na vnoge stojezere brezposelnih, štere mora podpirati i te prihranek niti za te ne dojde.

V Aziji se pa gledajo Japonska i Rusija, Japonska i Kina, Mandžurija i Kina, Sev. Amerika i Japonska kak pes i maček. Samo čonto trbe vrči, pa je praska tü.

Ka je Nemčija že tak, če ne bole oborožena, kak je bila pred svetovnovojnov, pa najo itak vse države. I ka je njeni namen raztegnosti se, čütijo vsi njeni sosedje.

To ozračje, v šteroj zdaj tak teško odihava svet, je sparno. Čaka vse inačise vreme.

Slovenska krajina.

Smrt dobrega krščenika. Zelko Marko, zgleden krščenik i goreči tretjerednik, podpiratec vsega dobrega je zatismo oči aprila 11. v Črensovcih. Vreli sotrudnik naših listov, č. g. Zelko Ivan bogoslovec žaluje za pokojnim, kak svojim očom. Dobromi krščeniki naj odpre kempirle vrata večne sreče dober Jezuš, njegove ostale pa potolaži. Vsem naše globoko sožalje.

Molitvene knige za fermo. Vsaki zna, da so molitvene knige Dr. Pečjaka, profesora za veronavuk, jako lepe, koristne, v Sloveniji razširjene i od cerkvene oblasti vsem priporočene, posebno za fermo. Te lepe molitvene knige se dobijo pri vredništvu Marijnoga Liste za vse, ki so je naročili, v Črensovcih i v Soboti, Križova ul. 4. Lepa velka molitvena kniga za deco „Pri Jezusu“ stane 9 Din; „Večno življenje“ pa stane 20 Din. Prva ma 256 strani, druga pa 608 strani. Ki žele „Večno življenje“ z zlatov obrezov, dobi knigo po 28 D. Segajte po teh knjigaj fermanska botrina i fermanci.

386 pogodb ne odobrenih. Banška uprava je zavrnila 386 pogodb, štere je vložilo veleposestvo v Dol. Lendavi za odobritev. Ar je agrarna zemlja že razlaščena i ar so pogodbe bile samo začasne pa ne mele priloženih izkazov od vplačane dače i drugih spisov, štere zahteva zakon, so se pogodbe ne odobrila. Banka za parcelacijo, štara je zemlo tržila, bo peneze vsem kúpcem nazaj plačala. Prosimo vse kúpce, naj se zglasijo pri Agrarnoj zadrugi v Črensovcih.

Gornja Lendava. Moremo pisati par vrstic od naše lepe Gračke fare. Čüli smo od vseh drugih velikih i malih far, kak lepo so se čütili na veliko soboto pri Vstajenji Kristušovom i se lejko vsaki pravi kristjan raduje, gda se čüje glas zvonov i strelanje i se popeva vesela — Aleluja. Vsakši se raduje toga dneva, samo v našoj fari je tak bilo, če bi kristjanov nej bilo. Vsako leto so se gospod kaplan poskrbeli za strelbo, ka od veselja je človeka genolo, gda je čüo glas domačoga zvona i veseli bregi so bobneli od veseloga spevanja ljudstva — Aleluja. Letos so gospod kaplan vse opústili. Čüli smo, ka so gasilske čete v drugih faraj nastopile pri vstajenji z mužikov Bogi na čast. Zdaj pa pitamo naše gasilce, ali ste nej kristjani? Mislim, da ma naša fara 5 čet, zakoj ne pokažete svoje dužnosti! — Želemo za drugo leto, ka de malo bole veselo i z ednim naprošamo gospoda kaplana, ka naj se tak nadele skrbijo, kak so se prejšnja leta skrbeli. Nevem, zakaj so gospod kaplan letos gasilce vúpústili. Vúpamo, ka nede nikdar več tak žalostno na takši velki svetek, ka de kleti lepše i veselejše i da bomo vsi vkúper veseli šli k vstajenji Kristušovom i vsi z ednim glasom i ednim srcem prepevali veselo „Alelujo“. Ž. p.

Pripomba. Cerkev ne nüca k svojoj slovesnosti ne strelbe pa ne mužike, nego pobožno srce. Pa gornje dvoje poskrbeti je dužnost ne g. kaplana ali šteroga drugoga duhovnika, nego občine. Vr.

Novine so narasle za komadov: 2 Črensovcih, 1 v Maribori, 1 na Gornjoj i 1 na Sr. Bistrici, 1 v Bosni, 1 v Bednjaj, 2 v Franciji, 1 v Odrancih, 1 v Primorskoj banovini, skupno za 11 komadov. — Menje 1 v Martjancih, 1 pri sv. Martini. Uprava.

Na Štajerskom mislijo za naše sirote. Posojilnica v Križovcih pri Ljutomeri je poslala 50 Din. Za Dom sv. Frančiška.

Ljubljana za naše sirote. V Ljubljani se je nabralo jezero dinarov i poslalo na Dom sv. Frančiška.

Korovci. „Gelte mama, na vüzem mo že pri stoli obed meo?“ je pravoše komaj 13 letni Ciglarov Franček iz Korovec. Bog je spuno njegovo želo ino ga je pozvo k nebeskomi stoli. Na vüzem pol dvanajsti se je preselila mlada duša našega nam tak priljubljenoga Frančka iz ete skuzne doline v srečno večnost. Glejte, še nebo se je zajokalo z njegovmi starši, gda so se nam tak nemilo oglasili Cankovski zvonovi kak šče nikdar, kda so sprevaljali Francekovo dušo pred boži prestol. Celi tri mesečni beteg je prenašao tak mirno i vdano v božo volo, ka je vsaki pravo, da je tak potrplivoga betežnika ešče ne vido. Vej je lejko, ar je bio Marijin sin po Mar. Vrtci ino Marija njemi je pomagala prenašati vse bolečine. K zadnjemi počitki so ga sprevalili poleg mnogoga naroda skoro vsi Cankovski šolari s svojimi razrednicami: z g. Kočarovov ino g. Klainšekovov. Pri odprtem grobi je meo v srce segajoči govor Klajnšekov Pepi, njegov šolski tovariš. Te je opisao njegovo poslušnost doma i v šoli. Povedao je pa tüdi njegovomi brati Lujzeki, kak more vrli biti ino bogati svoje stariše, da nadomesti vrloga Franceka. Dragi Franček, posređuj za nas tam gor pri božem Sini i pri njegovoj presvetoj Materi, štere sin sin si bio tüdi ti. Vej si malo pred smrtjo obečo: „Ajtek pa mama vej vama ges proti pridem“. Dragi Franček pridi tüdi nam nasproti ino nas pelaj pred Božega Sodnika i ga prosi, naj nas milo sodi. — Sorodnik.

Beltinci. Naše šošarsko cerkveno društvo si je naročilo novo čarno pokopno zastavo, štero so na vüzemski ponedlek slovesno blagoslovili domači gospod plebanoš v navzočnosti stoterih članov. — Prostovolna gasilna četa je tüdi vprizorila na Belo nedelo, dne 8. aprila lepo igro „Na sodni dan“ pri g. Kreslini. Dvorana bila tak puna lüdi, da so nešteri odišli. Pred igrov je nastopo novi moški pevski zbor. — Na sam Vüzem so ednoj poštenoj hiši vse plot spodri nešterni razbijače. Teški račun pred Bogom. — Beltinski dečko.

Veliko romanje na Trsat, združeno z brezplačnim izletom z ladjov po morji na otok Krk, bo tüdi letos k Risalom. Što se namerava toga romanja vdeležiti, naj se taki prijavi, ar se prijave zaključijo že to nedelo. Za podugšanje prijavnoga roka je toti zaproseno, vendar ne nikaj gotovoga, da bo odobreno. Podrobna pojasnila v romarskom listi „Preporod“ dobi vsaki brezplačno, če sporoči svoj naslov po dopisnici na naslov: „Sveta vojska“, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.

Dober svet je zlata vreden. V stiski ino borbi za obstoj si čestokrat lüdj ne vejo pomagati, ar pozabljajo, da se v vseh zadevah človekolübnoga značaja lahko obrnejo na dobrodelno pisarno društva „Varstvo“, ki skrbi posebno za siromaško deco, jo oddaja dobrim lüdem v oskrbo ino za svoje, namešča ukažne dečke in deklice kak vajence v trgovino ino obrt, druge oddaja v primerne službe, odraslim posređuje za službe itd. Tüdi vso družino se tü pa tam posreči spraviti do krüha v ednom podjetji. Vsaki, ki čte to obvestilo, naj lüdem pojasni pomen društva. Gg. trgovci ino obrtniki, ki iščejo vajence ino vsi dobri lüdj, ki bi sprejeli v oskrbo kakšo siroto i vsi, ki nüдите kakše zaposlenje, ste naprošeni, da javite svoj naslov na: Dobrodelno društvo „Varstvo“, Ljubljana, Tyrševa c. 17.

Beltinci. Ustanovni občni zbor Sadjarske in vrtarske podružnice za okolico Beltinci, se je vršo, dne 2. aprila t. l. v beltinski šoli. Navzočih je bilo 74 kmetovalcov sadjarov in vrtnarov. Po otvoritvi in prečenji pravil je sreski kmet. referent razložo potrebo ustanovitve Sadjarske podružnice za okolico Beltinci. Nato je sledilo predavanje g. Aplenca, sadjarskoga učitelja „Vinarske in sadjarske šole v Maribori“. Njegovo lepo predavanje, ki je bilo vzeto iz praktič-

noga življenja, je presenetilo poslušalce ino so odnesli s sebov dokajkoristnejše navuka, ki jih bodo v bodoče s pridom vporabljali pri sadjarskoj panogi našega gospodarstva. V imeni vseh navzočih se njemi novoustanovljena podružnica najtoplej zahvaluje. Pri ustanovitvi štete podružnica 33 članov. V upravni odbori so bili zvoljeni: Tratnjek Davorin preds., Kreps Arnold podpreds., Vohar Štefan tajnik, Fujs Štefan blagajnik. Odborniki: Belšak Vinko, Gumilar Franjo, Žizek Mihael, Zorko Edvard, Maučec Ivan i Tkalec Štefan. V nadzornoga pa: Baligač Štefan, Cigan Marko ino Zorko Ivan.

Bogojina. V Bogojini je zaprla jama smrti pali v sebe moža, ki je bio daleč okoli znan i poštuivan zavolo svojih velikih vrlin, Casar Jožefa, očo akademika, učitelja, zadrugara, nüne i druge dece, šterim vsem je pokojni bio tak skrbni oča, ka je malo najti takših. Največke njegovo zasluženje je pa, da je bio dober, odločen katoličanec, ki ne poznao pogodbe z hüdim, kakše delajo slabiči. On je ustanovo posojilnico v Bogojini i bio njeni prvi predsednik, kak i predsednik urbarijalnoga društva, odposlanec agrarne zadruge i skoz i skoz Jugoslovnan, stalen naročnik naših listov, občinski odbornik i zgleden gospodar. Ka zmore pobožnost združena z delavnostjo pokaže njegova lepa hiša i posvedoči njegova šolana deca, štero je pri tak malom gospodarstvu pošilao v šole, ar se je znao zatajiti za njihova srečo. Na stotine naroda ga je sprevaljalo na zadnji počitek, posebno so žalüvali za njim poleg domačih člani agrarne zadruge, štere je s svojim zgledom držao nazaj od dragoga kúpila zemle i njim stem stojezere prihrano. Junak je bio, ar njemi je bila dana ponüdba, da bo njegova agrarna zemla brezplačna, če bo lüdi nagovajao na kúpilo agr. zemle, pa je iz lübezni do svojega roda ponüdbu odklonio i s čistimi rokami šo pred sodnika. ki njemi v obilnosti plača lübezen do siromakov. Molimo za njegovo dušo.

Nekaj od šmarnice. Pisali ste g. urednik v 14 št. od šmarnice, ka je dača na njo odpravljena i ka se nešteri hvalijo za to. Odgovorim, da je šmarnica, dokeč ne bilo zabranjena, pri nas odavao, najmre trsje, narodni poslanec Lovro Petovar, vino šmarnico pa kúpüvao od nas i jo lifrao v druge kraje. Gda je vinska trgovina ne šla, se je zabranila šmarnica, ka je prej kvarila ceno vini od ceplenoga trsa, ka so se prej tam prek lüdje klali, ki so bili šmarnico. Ka je na tom istine, ne vem, edno pa znam, ka smo kmetje iz Slov. Krajine dosta plačali v kmetijski fond a jako — jako malo ž njega dobili. — Not.

Beltinci. Da se je igra gasilcov „Na dan sodbe“ jak lepo posrečila, se mamo zahvaliti v prvoj vrsti g. kaplani Ciglari i voditeli pevskega zbora, g. Šprageri. Obema prisrčna hvala. — Gasilci.

Občinskim odborom na znanje. Občinski odbori so dobili nalogo, da za socialno skrbstvo svojih občin poskrbijo za primerno kritje stroškov, štere njim nalaga skrb za siromake. Pri toj priliki bi pozvali, kak smo že, naše občine, naj stavijo v proračun menše svoto od 1000, večše od 2000 Din. najmenje na Dom sv. Frančiška. Oblast, ki je sama poklonila lepo svoto v te namen, bo dragevole odobrila to postavko. Siromake mate vsi. Dom sv. Frančiška šče vsem pomagati, podpirajte ga zato ve tüdi. Na edno dužnost bi šče opomenoli naše občine: *naročite si vse naše Novine.* Novine so se i se borijo za pravico našega ljudstva, to je občin, zato so je občine dužne podpirati, naročiti i tüdi drugim priporočiti. Pravica to zahteva.

Srednja Bistrica. Naša mladina se je oklenila svojega glasila „Marijkinoga Ogračka“. Mala občina smo i mamo 60 naročnikov. Hvala mladini i njihovim pametnim starišom za naročitev prepotrebnoga voditelja mladine. — Širitelica.

Uradni dnevi agrarne in gospodarske zadruge v Črensovcih so vsaki mesec 1-ga. Če je 1. nedela ali svetek, te prvi delaven den po

svetki. To vala do 1. novembra. Ki pa žele kakše blago naročiti pri zadruzi, lejko vsaki den naroči v Našem domi predpoldnevom. — Načelstvo.

Gostüvanje brez mladožen-cov se je slüžilo dnes tjeđen v Brezovici. To pa zato, ar je zadnji hip razmetao mladoženec. Mi tak pravimo, da rajši pred oltarom razmetati, kak pa v nemirovnem zakoni živeti.

Zahvala. Podpisan odbor se globoko zahvaljuje vsem igralcom i pesmarom, da so svojo vlogo pri prireditvi 8. aprila tak popolno zvršili. Največka hvala pa ide našemi g. učitelji Nežima Aleksandri, ki so poleg svoje prezaposlenosti noč ino den žrtvovali za uspeh prireditve. Zahvalimo se tüdi njihovomi sini Albini i tovarišom: Maučec Matjaši i Jakob Karoli pa dijaki Cigan Štefani, da so vno go včinoli za uspeh prireditve. — Upravni odbor gas. čete v Gančanih.

Žizki. Tečajnice gospodinjskoga tečaja pri šolskih sestrah so dnestje-den s igrov zaključile svoje včenje. Naprej so dale dve veseloigri, tri deklamacije i dve sta govorile. Godba je igrala i pobirali so se dobrovolni prispevki, obiskovalcov je bilo do 80. Pred igrov je nastopila Dühova gd. iz Trnja pa odločno kritiko povedala, ka se pri nas nišče ne razmi na kritiko, zato pa naj ne kritizira kmečkih dekeo, ki bodo nastopile. Malo smo se popraskali za vühami, gda smo to čüli, zatem pa nasmehnoli i pravili: nemremo gospodični zameriti ar na janki nosi ešče prah šolskih klopí. To je naš odgovor njej, vsem pa, da so dobro igrane. Poleg te kritike pa pripomnimo sledeče: kajkoli delamo, mora nositi pečat Kristušovoga düha. To zahteva kat. akcija, ki jo Kristušov namestnik tak vrelo priporočajo. Takši pečat bi dobo zaključek gospodinjskoga tečaja, na priliko, če bi častite sestre dale kakšo cotico zašiti za siromaško deco i te gvant v okviru igre siromakom razdelile i več kaj spodobnoga. Te pečat se nikdar ne bi zbrisao. Naj se nam ne zameri, če to pripomnimo, ar smo dužni z lübezni do Boga priporočati vsikdar to bolše!

Romanje k Majki božoj bo 2 ino 3 junija. V prišestnih številka j Novin obširno vse popišemo.

Gomilica. Štiri kúrje tova je so zgrabili žandarje, sami dečki so. Trije so naši domačini, ednoga so nam pa posodili Trnačarje. Naše vertinje so se obvezale, da toga zadnjega več ne vzeme niedna v slüžbo. Te slučaj pali nalaga nam starišom veliko dužnost, da podpiramo naše dühovnike, ki nam ščejo rešiti mladino. Naročimo njim dobre naše liste, predvsem Marijikin Ograček.

Kak sodijo indri od Novin? Iz Kranjskoga smo dobili od vücene gospode sledečo sodbo: *Novine so dobro vrejüvan krščanski list.*

Podpora za naše liste so nam poslali: Dr. Slavič Matija, rektor univerze v Ljubljani Din 10, Dr. Maks Vraber, stolni prošt v Mariboru Din 8'50, Gjerkeš Sanktes, Čakovec Din 1, Gjörrek Agica, Črensovc, z Francije, 34'25 Din. Bog povrni vsem.

V. Polana. Mamo občinsko hišo, krasno šolo, lepo cerkev s farofom, dobro navoženec ceste; pri nas je zibelka kmet. nad. šol, mamo kmetijsko društvo, prvo gasilno društvo v srez i razne druge organizacije pa samo 80% občinske naloge, zato sedeža občine ne püstimo od nas. — Koj.

Otvoritev strelanja. Strelska družina je dnes tjeđen začela na Srednjoj Bistrici s strelskimi vajami, štere so se nad vse posrečile. Gostov je prišlo toliko, da nam je celo municija sfalila i smo si jo mogli 100 komadov izposoditi od družine na Bistrici, ka se nekšemi pijanci ne vidilo. — Vsem obiskovalcem se toplo zahvali odbor strelske družine v Črensovcih, med šterimi pa smo ne vidili tistih, šterih so se za odborniška mesta potegüvali.

Regulacija Müre. Dnes tjeđen je razložo na D. Bistrici g. Hajdinjak Anton nar. poslanec zakon za javna dela. Po tom zakoni bode Müra regulirana i pri regulaciji dobijo delo siromaki, ne pa pristaši kakše organizacije. Neki gospod je pri toj priliki navdüşeno gučao od nekše žvegle pa nekšij cüglov pa grajaz tiste, ki so se izjavili, da dobijo delo siromaki ne pa pristaši organizacije. Od toga pa ob drugoj priliki več povemo.

Spoznajmo slovanske narode!

Čehoslovaška republika.—Versko-prosvetne razmere.

Zato je med Slovaki jako močno gibanje za samoupravo (antonomijo) v Češkoj državi, štero vodi slovaška katoličanska stranka, štere voditeo je duhovnik Hlinka Andrej, ki je bio že pod Madjari voditeo Slovakov. Goto-vo je, da bo slovaški narod ednok svojo antonomijo dosegno, čeravno z velikimi žrtvami, posebno zdaj, gda je skoro vsa slovaška mladina, posebno dijaška mladina i druga inteligenca za to idejo (miseo). Bog daj, da bi se to naskori zgodilo, ar to nede dobro samo za Slovake, liki tudi za Čehe. Tak se bodeta oba bratskiva naroda bole zljubila i v lepjoj slogi napredovala kulturno, prosvetno i gospodarsko, tak da bodeta za vzgled tudi drugim slovanskim narodom, v šterih je vzrok spodobna krivda, da se nerazmijo!

Pripovedka z lotmerške okolice v njenom narečji.

Kak je en kmet mrtveca zbudjo pa vruga vün zganjo.

Pred dosti leti je bijo v enoj vesi künšten kmet, ker si je zno z oderuštvom in drugim dobrimi deli vkup spraviti lepo imetje. Zato so ga po domačoj cuni zvali „Güleš“. To ga je nič ne v „krščanskoj lübezni“ nazajdržalo, da je tudi po leti rad nosjo kosmato vest. Daleč od njega negdi v drugoj vesi pa je živjo en želar, kteri je bijo božen virt, ki je bijo dužen povsedik, gde je bijo rol na strehi pa mu je na vse okna sirmaštvo „skoz gledalo“. Lüdje so mu ne radi nič posodili, da je rad pozabjo dug gverati. Zato so mu pravili po domačen „Dündek“. Ednok dobi od gospocke pismo, naj včasik plati štibro, (dačo) kero je dužen že od treh let, drgači do mu nekaj zarubili. Te je ne zno kam bi šo penez prosit. Od sosedu zve, da je v drugoj vesi nekš „Güleš“, ker rad za pošten intereš peneze posodi. Pa gre k njemu prosit penez. Dere k njemu pride, ga Güleš neverno pogledne pa mu pravi: Ne posodin rad, tebi pa dam, da si poštena duša, samo do boš mi 8 procentov od sto za intereš, da si glih ti, od drugih 10 ranjški intereša od 100 pogerjem. Dam ti 400 ranjški, pa za eno leto jih moreš nazaj gverati. Dündek vzeme peneze, lepo se zahvali pa gre domu. Za par dni je vün plačo štibro, da so mu ne rubili. Zdaj začne premišlavati na vse viže, kak bi se pri Güleši znebijo duga. Te mu prišla v glavo künštna misel, da je termin že blüzi bijo. Naredi se za mrtveca, žena ga obleče, štampet gor napravi, nažge sveče, pa začne jokati pri njegovej posteli. Da so joj skozi ne štele iti na oči, si je oči z lukom naribala, da je leži jokala. In je mislo na toto vižo Güleša vkaniti, da mu nebi nigdar gvero. Te Güleš pride na njegov dom pa pita ženo, če bota dug plačala. Ona joče pa reče: Nebi bili tak dobri, ka bi še eno leto čakali, da vidite, v kakšno nesrečo sem prišla. On mrliča na tenko pregledne, pa že preštima da je ne mrtev, pa se samo „tak“ dela. V enem koti vzeme v pamet debelo popotno palco, prime jo, pa mrtveca vdari ž njoj po plečah. Mrlič se v tem hipu zbüdi od mrtvih pa mu pravi: „Bog ti plati za tvojo lübezen, da si me zbüdiyo k življenji, pa rešjo ženo žalosti pa ajkošting. Prosimo vas, da mi v spomin palco püstitte. Lehko jo dobro odam, peneze van te vse gveram“. Bija je tam en človek, ki je mislo, ka je Güleš resen s tistoj palcoj mrtveca „gor zbüdiyo“. Gda Güleš odide, pita Dündeka, kaj če meti za palco? Pa mu toti pravi, tebi jo dam samo za 500 ranjški. Pa se naglihata. Tisti hempa Dündeki da za palco 500 ranjški pa gre v mesto, gde je leža na mrtvaškoj posteli en grof, za kerim je vso lüctvo strašno žalovalo. Pove jim, da ma takšo palco, ka ž njoj lahko mrtveca, gor zbüdi. Te mu obečajo bogat „trin-get“, če pokojnega grofa od mrtvih zbüdi. Dale.

Zdravstvo.

Gda je narod zdrav? Narod je te zdrav, če ma zadostno število rojstev. Kem menje je rojstev, tem bole je narod betežen, betežen na razvüzdanosti. Zakon najmre nema drugoga glavnoga namena, kak rojstvo dece. Če gledamo zgodovino narodov pridemo do pretresljivih, prežalostnih zaključkov.

Babilon je 2000 let pred Kristušom pod svojov oblastjom meo celi te poznani svet. Gda se je pa Kristuš rodio, gda več ne bilo.

Egipčani so bili glasoviti po vsem sveti v letaj 3400 do 1700 pred Kristušom. Komaj sto let poznej pa, kak stara pisma svedočijo, so se rojstva zmanjšala i mesto Egipčanov so prevzeli drugi narodi. Grki, šterih slobodščino je celi svet občüüvao, so se tak zmanjšavali v rojstvi, ka v Atenaj, glavnom mestu Rimlani niti ednoga Grka več ne najšli. Rimlane je bela küga tak zrečila, da jih od 2 i pol milijona, keliko jih bilo 125 let pred Kristušom, ostalo komaj 200 jezero, gda se je Kristuš narod. V Mehiki so spomrli vsi slavni rodovi. V Bagdadi Arabije pa je od dva milijona lüdi ostalo komaj 15 jezero v osemsto letaj.

To je napravila bela küga, štera prvotni i glavni namen zakona, rojstvo odvetka, spreminjava v razvüzdanost. Slovenska Krajina je dozda keliko-teliko ešče zdrava, a nevarnost bele küge se že tudi pri nas mlati v naše zakonske poste. Če si te osvoji, za par desetlet do drugi narodi živeli v Slov. Krajini. Glavni zrok nesreče pa ne bode siromaštvo, nego to, ka ste se od Boga odvrgli.

Gospodarstvo.

Sadni škodljivci.

Škrup ali fusikladij ino zavijač. To sta najhüjšiva škodlivca sadnoga drevja.

Škrup ali fusikladij je najhüjši škodlivce jablan ino grüšek. Večkrat ga pa opazimo tudi na čresnji ino višnji. Vniči najbole liste i sad, pri grüškaj pa tudi mladovje. To je jako mala glivica, štero z našim okom niti ne vidimo. Naseli se na zgornjoj strani lista v obliki rjavožutkaste lise in se zaje v liso. Te lise so vsaki den ve-kše, list vničijo, da že poleti odpadne. Večkrat se zgodi, da nešterne jablane že poleti nemajo niti ednoga lista. To nam posvedoči, ka na takšoj jablani gospodarji škrup. Kde pa nega listja, tam tudi sad nemre dozoreti.

Ravno takše lise nastanejo na mladovji grüške. Takše mladovje raz-poka, postane krastavo ali škrupasto. Poleg listja ino mladovja napada škrup tudi sad. Rjavi listi na sadi se počasi spremenijo v kraste ali pa koža v obliki zvezde razpoka. Po škruplapi napadeno sadje ne zaodajo, ne za shraniti, še za jabočnico malo vredno.

Dozda ešče nemamo zdravila, da bi škrup odzdravili. Gda so že listi i plod napadeni po škruplapi, jih več ne moremo rešiti. Zato pa mamopo-moč, da liste, poganjke i sad lahko obvarüjemo te bolezn. To je, da se glivice, štere raznaša veter, se ne naselijo na vejih.

Leto za letom pa opazüjemo, da škrup ne napada vseh vrst jabok. Proti škruplapi so odporne beličnik, sarlamovsky, bobovec, ontario, jakob, lebec. Rad pa napada mošanckera, parmeno, gdanski robač i še neštera druga.

Zavijači. Za škrupom so najhüjši škodljivci sadnoga drevja zavijači. Njüvi črvi živejo v sadi i zavolo toga je sadje črivo.

V grüški i jaboki povzroča črvivost jabolčni, v slivi slivni (čes-pljev), v orehih pa orehov zavijač. Jabolčnoga zavijača imenüjemo tudi tončič. Metüo (meték) ma navadno takšo farbo, kakša je skorja od jablane ali grüške. Vidimo ga meseca junija i julija lepe poletne večere, da samica nese jajčeca na mlade plodove. Znese jih okoli 50 i vsako jajce na drugi plod. V 14. dnevaj se zvalijo gosnice, najprle bele barve, poznej pa kosmate z rdečerjavov glavnicov.

Porinejo se v plod i tam razjedajo meso i pečke. Lüknja v kratkom časi zaraste i se odzvnaj skoro ne pozna, da je sad črivi. Približno v ednom meseci je gosnica dorasla. Zvrta si lükno iz ploda, se skrije v razpokano lubje (skorjo) ali nastavljeno past iz slame i se tam zabubi (zaprede). Augusta meseca že zleti iz bube novi metüo, šteri včasi nese jajčeca za novi rod. Te pa dela ešče dosta več škoda, ar ga je po števili dosta več i jabok je tudi menje kak meseca junija. Večina teh gosenic do jeseni doraste, se skrije v razpoke na stebli, zabubi i tak prezimi do meseca junija. Mnogo nedorastlih pa s sadom spravimo v shrambe i si tam poiščejo v razpokah stene prezimovališče. Spomladi pa, kda shrambe zračimo, letijo metülje na prosto.

Od prvoga roda pokvarjen sad, navadno do drugoga roda odpadne. Tak bi prvi rod lahko vničili s tem, da bi vse odpadlo sadje v pravom časi pobrali, skühali i ž njim krmiili svinje. Če pa odpadli sad leži pod drevjom, škodüjemo sami sebi.

Če ščemo, da bo uspeh pri zatiranji uspešen, se mora vsaki sadjar toga dela poprijeti. Pri tom deli posameznik malo koristi. Pa naj jih nevem kelko zatare v svojem sadovnjaki. Zavijač je metüo i za njega se ne more napraviti stena, ko ne bi leto z ednoga sadovnjaka v drugoga.

Dosta zavijačov se zgrabi, če nastavimo okoli stebale pasti. Najcenejše i vsakom pri roki je slama, štero zasükamo okoli stebale. Meseca julija pregledamo to skrivališče i je vničimo. Stem bi preci prvoga roda bilo pokončanoga. Pasti nastavimo taki nazaj, da polovimo drugi rod.

V najnovjšem časi pa sadno drevje proti zavijači škropimo. Kak se to vrši, bomo vidili iz prišestnih člankov.

Lübiteo kmeta trpina.

Službena naznanila.

Davčna uprava v Murski Soboti

Štev. 998. Murska Sobota, dne 6. IV. 1934.

Razglas.

Z zakonom z dne 18. februarja 1934 Službene Novine št. 83/41 od 20. februarja 1934 so se spremenile tudi določbe tar post. 34. zakona o taksah ter stopijo 21. t. m. v veljavo.

Po novih določbah morajo trgovci, obrtniki, rokodelci, gostilničarji hotelirji itd. izdajati za vsak promet med seboj ali z odjemalci račune na monopolnih obrazcih in sicer za zneske od 20 do 100 Din s takso po 0.50 Din, za zneske čez 100 Din pa s takso po 1 Din. Monopolni obrazci računov so v blokih po 25 i 50 kosov ter se lahko nabavijo v trafikah. Kdor ne bi izdal računa, se kaznuje s petdesetkratnim zneskom prikrajšane takse, plačati mora tudi takso po tar. p. 229 zakona o taksah.

Kdor želi imeti svoje lastne račune, mora na vsak račun nalepiti odgovarjajočo takso v kolekih ter račune še pred uporabo predložiti pristojni davčni upravi v svrhu žigosanja. Z dovoljenjem ministrstva financ si lahko pusti račune tiskati v državni makarnici proti plačilu odgovarjajoče takse in stroškov izgotovljenja.

Kdo predloži kateri davčni upravi najmanj 100 računov, dobi povrnjeno eno četertino plačane takse.

Opozarjam tudi na spremembo točke 2 člena 3 zakona o skupnem prometnem davku, ki določa prisilno prevajitev skupnega prometnoga davka knjižaveš na kupca in sicer ločeno v računih.

Kdor ne izkaže v računih posebej skupnega prometnega davka, se smatra, da ta davek ni plačan, vsled česar se ga kaznuje po čl. 142 zakona o neposrednih davkih. Pa tudi kupec, ki bi sprejel račun v katerem ne bi bil posebej izkazan skupni prometni davek, se kaznuje s tem, da mora plačati odpadajoči skupni prometni davek, če tudi dokaže, da je že plačan.

Vsled razpisa ministerstva financ, oddeljenje poreza v Beogradu z dne 23. februarja 1934. Pov. br. 297 se bode vršila stroga kontrola tako pri proizvajalcih kakor tudi pri odjemalcih ter se bode vsak prekršek strogo kaznoval.

Pošta.

Küzma Franc, Aubonne, Francija. Prošen naslov se glasi: Pensionat St. Jeanne d' Arc 28 Rue Voltaire, Bar le Due, Meuse, France. — Geder Jožef, Korovci. Dar tretjerednikov na Dom sv. Františka sprijeli, prosimo Vas pa, da nam imena darovnikov naznanite. — Domonkoš Franc, Chilly, Francija. — Žizek so naročili za Tebe Novine i Marijin list, zakoj si vrno Marijin list i Og-raček? Za pol leta maš vse plačano. — Horvat Štefan, Tišina. Din 25. sprejeli. Ne vemo kama naj bi Vaš list pošilali, naznajte nam. — Hozjan Štefan, Allentown, Pa Nord Amerika. 2 dolara, kak smo javili, smo od g. plevanoša Zadravca sprijeli. — Trplan Františka, Francija. Pišeš, da si poslala 10. decembra pismo i 50 frankov. Mi toga pisma i penez ne smo sprijali, išči gor, ka bomo znali što je zdigno. — Frank Rožman, Cleveland. Naročnino sprejeli, 9 Din. 20 par ostalo na siromake. Bog plačaj za dar i lepi pozdrav.

Cene

Nega nikše spremembe.

Vreme.

Süho. — Nestanovitno, deževno.

Vabilo na občni zbor

Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Bogojini r. z. z o. z.

ki se bo vršil v nedeljo 29. aprila 1934, ob 2 uri popoldan. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega občnega zbora, 2. poročilo načelstva in nadzorstva, 3. poročilo o reviziji zadruge v letu 1933., 4. razdružitev Kmetijske nabavne in prodajne zadruge r. z. z o. z. v Bogojini, 5. slučajnosti.

Vabilo

na IX. redni občni zbor

Kmečke posojilnice v Murski Soboti, r. z. z n. z. ki se vrši dne 6. maja 1934 ob 13 uri v uradnih prostorih posojilnice. — Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sprememba pravil.
5. Odobritev računskega zaklj. za leto 1933.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob napovedanem času ni bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

VAŽNO! Tem VAŽNO!

potom naznanjam lastnikom mlatilnih strojev in mlinov,

da dobijo po neverjetno nizkih cenah

REMENJE

pri

BADER HERMAN

trgovcu z usnjem

v DOLNJI LENDAVI

Ustanovljeno 1895

Remenje je iz najboljših inozemskih tovarn, dobi se vsake širokosti.

Moja trgovina je v Prekmurju najbolj znana, zaupanja vredna in najstarejša trgovina z usnjem.

Küpimo smetano, kisilak.

Mlekarna Murska Sobota.

Pozor - lep zaslužek!

Kdor se hoče baviti z rejo gosonic — svilo-prejk, naj prijavi svoj naslov in prostor do 24. aprila 1934. pri g. ROUS ŠTEFAN, zastopniku Vzajemne zavarovalnice v Beltincih št. 153. Vsa navodila kakor tudi jajca dobi brezplačno pri imenovanem.

Küpim vložno knjižico

glasečo se na Prekmursko banko v Murski Soboti v zneski 50000 Din. Priglasite se v M. Sobota, Križeva u. 4.

Veleposestvo

v G. Lendavi ima na prodajo lepe čistokrvne simodolske krave, telice, teleta, in licencovane plemenske bike ter plemenske kanžare nemške pasme, 5—6 mesecov stare.